

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **R. K.,** zast. JUDr. Janou Kopáčkovou, advokátkou, se sídlem Nám. Kinských 3, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, ze dne 31. 8. 2004, č. j. 24 Az 815/2003 – 33,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 8. 2004, č. j. 24 Az 815/2003 – 33 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 7. 9. 2000, č. j. OAM-146/AŘ-2000, jímž byl zamítnut rozklad a potvrzeno rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 15. 5. 2000, č. j. U-4195/VL-07-P01-99, kterým nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatel současně s kasační stížností požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, pak stěžovatel v obecné rovině namítal porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). K tomuto zejména uvedl, že rozhodnutí žalovaného nevychází z aktuálního

stavu věci, vykazuje vady řízení v podobě nedostatečně zjištěného stavu věci a je nedostatečně odůvodněno; dále namítal porušení § 91 odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Požadoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Krajský soud v Ostravě obdobně jako žalovaný správní orgán k závěru, že stěžovatel zemi původu neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu); k námitce stěžovatele, že by se v zemi původu patrně musel účastnit vojenského konfliktu, krajský soud uvedl, že za situace, kdy jsou tímto konfliktem postihováni všichni obyvatelé země a stěžovatel neměl žádné jiné problémy v zemi původu, neshledal, že by se jeho postavení odlišovalo od postavení ostatních obyvatel oblastí, v nichž probíhá válečný konflikt, a že tak tuto skutečnost nelze podřadit pod důvody vymezené zákonem o azylu. Krajský soud se vyjádřil i k otázce humanitárního azylu, přičemž uvedl, že správní orgán nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení ani je nezneužil. Námitky ke zjištění skutkového stavu věci stěžovatel uváděl toliko v obecné rovině a po jejich posouzení krajský soud dospěl k závěru, že skutkový stav byl zjištěn řádně. K námitce týkající se porušení § 91 odst. 1 písm. c) zákona o azylu Krajský soud v Ostravě uvedl, že označené písm. c) bylo do zákona o azylu doplněno až na základě zákona č. 2/2002 Sb., který nabyl účinnosti až 1. 2. 2002, tzn. poté, co bylo ve věci stěžovatele žalovaným správním orgánem rozhodnuto a žalovaný správní orgán tak překážku vycestování na základě tohoto důvodu posuzovat nemohl.

Na základě výše uvedeného Krajský soud v Ostravě žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost. Konkrétně zejména namítal, že v souzené věci nebylo vycházeno z aktuálního stavu věci, neboť o přiznání statusu uprchlíka bylo v případě stěžovatele rozhodováno v roce 1999 na podkladě zprávy o kontrolní misi na Srí Lance z dubna 1997 a krajský soud rozhodl až dne 31. 8. 2004, z čehož stěžovatel dovozoval, že krajský soud pochybil, neb nerozhodoval na základě aktuálního stavu o poměrech v zemi původu stěžovatele. Dále stěžovatel namítal vadu řízení, spočívajícího podle jeho názoru v tom, že rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 7. 9. 2000, č. j. OAM-146/AŘ-2000, bylo doručeno ustanovenému opatrovníkovi až po dvou letech, tedy v roce 2002, a to proto, že opatrovník byl stěžovateli ustanoven až usnesením OS v Karviné, ze dne 17. 6. 2002, č. j. 41 Nc 1552/2001 – 11. K tomuto doplnil, že soud nezohlednil důvody, pro které by bylo třeba udělit azyl z humanitárních důvodů; stěžovatel si v České republice zvykl, strávil zde 5 let, má zde kamarády, přátele, vyučil se zde a Českou republiku považuje za svůj domov. Dále uvedl, že z důvodu nabytí zletilosti by stěžovateli v případě návratu do vlasti hrozila nutnost účastnit se bojů na straně tzv. Tamilských Tygrů a pro případ, že by tuto službu odmítl, byl by vystaven nelegálním trestním postihům. Proto se nemůže ztotožnit s tím, že u něj nebyla shledána překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Stěžovatel závěrem konstatoval, že krajský soud při svém rozhodování vycházel z podkladů 5 let starých, tedy neaktuálních, správně nezohlednil důvody, které stěžovatele vedly k podání žádosti o udělení azylu a nevypořádal se s § 91 zákona o azylu, v němž je řešena otázka překážek vycestování. Krajský soud při svém rozhodování nepřihlédl k délce azylového řízení, k tomu, že si zde stěžovatel zvykl a chtěl by zde trvale žít.

S odkazem na výše uvedené stěžovatel požadoval zrušení napadaného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení. Požádal rovněž o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Podáním ze dne 5. 1. 2005 stěžovatel kasační stížnost doplnil. V doplnění zejména uvedl, že země původu byla postižena přírodní katastrofou a stěžovatel se nemá kam vrátit. Navrhl proto, aby se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou udělení humanitárního azylu.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Napadený rozsudek Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2005 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen („s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátkou.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvod či důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Jelikož stěžovatel důvody podání kasační stížnosti nepodřadil dikci zákonné úpravy, je třeba toto jejich podřazení dovodit za stěžovatele. S ohledem na skutečnost, že stěžovatel namítá vady řízení před správním orgánem, a potažmo i před krajským soudem, včetně nesprávného právního posouzení, a dále se dovolává nesprávně zjištěného stavu věci, dovozuje Nejvyšší správní soud důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z ustanovení § 14 zákona o azylu (ve znění účinném v době rozhodování žalovaného správního orgánu) pak plyne (plynulo), že ministerstvo může udělit azyl z humanitárních důvodů, i když v řízení o azylu nebudou zjištěny důvody podle § 12 téhož zákona.

Z předloženého správního spisu (zejména ze žádosti o přiznání postavení uprchlíka ze dne 17. 9. 1999 a z protokolu k pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu ze dne 19. 4. 2000) Nejvyšší správní soud ve vztahu k souzené věci zejména zjistil, že stěžovatel (v době řízení nezletilý) jako důvod opuštění země původu (kdy přijel do České republiky bez rodinných příslušníků poté, co jeho vycestování zařídil rodinný přítel) v průběhu azylového řízení uváděl, že v domovské zemi se bojuje, není tam možné chodit do školy a byl ohrožen bombardováním. Dále uvedl, že v zemi původu žádné jiné problémy neměl, avšak kdyby vyrostl, mohl by být považován Sinhálci za bojovníka na tamilské straně. Kdyby se vrátil, hrozí mu nebezpečí bombardování, nebo že se stane obětí útoků sinhálské armády. Brzy dospěje do věku, kdy by byl podezříván ze členství u Tamilských tygrů nebo účasti v bojích. Na závěr výše označeného protokolu pak stěžovatel, za přítomnosti tlumočníka a opatrovníka, podepsal, že byl seznámen s obsahem protokolu, souhlasí s ním a nežádá doplnění ani změny.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatel v žádosti neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, tak vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení. Uváděné důvody nelze podřadit pod důvody vymezené § 12 zákonem o azylu, neboť

v případě stěžovatele se nejednalo o pronásledování ani o odůvodněný strach ze shora označených důvodů.

Pokud jde o posouzení příp. humanitárního azylu k tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že tento azyl může, ale nemusí, udělit správní orgán, který ve věci rozhoduje; posouzení důvodů udělení humanitárního azylu je přitom toliko v jeho působnosti a pravomoci. Soudy ve správním soudnictví jsou pak povolány nikoliv k rozhodování o udělení či neudělení azylu, ale toliko k přezkumu takových rozhodnutí. Udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda byl dán humanitární azyl, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), nebo z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Nejvyššímu správnímu soudu, a stejně tak krajskému soudu, tak nepřísluší posuzování, zda v souzené věci došlo k naplnění humanitárních důvodů, ale toliko posuzování příp. vybočení z mezí správní úvahy žalovaného správního orgánu, popř. zneužití správního uvážení, což však v souzené věci podle názoru Nejvyššího správního soudu nenastalo.

Z označených důvodů tak nemohl Nejvyšší správní soud stěžovateli přisvědčit ani v námitkách týkajících se neudělení tzv. humanitárního azylu.

Pokud jde o další konkrétní námitky stěžovatele, t.j. že krajský soud, který rozhodoval až v roce 2004 pochybil, neb nerozhodoval na základě aktuálního stavu o poměrech v zemi původu stěžovatele, a že je vadou řízení, když rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 7. 9. 2000, č. j. OAM-146/AŘ-2000, bylo doručeno ustanovenému opatrovníkovi až v roce 2002, těm Nejvyšší správní soud také nepřisvědčil.

Především Nejvyšší správní soud poznamenává, že podle § 75 odst. 1 s. ř. s. „*Při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.“* Udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu je vázáno na objektivní přítomnost pronásledování jako skutečnosti definované v § 2 odst. 6 zákona o azylu nebo na odůvodněný strach z této skutečnosti, a to v obou případech v době podání žádosti o azyl, tedy zpravidla v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu. Ke stejnému období a situaci v zemi původu je potom třeba posuzovat i příp. naplnění důvodu pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Stěžovatel, jak vyplývá z jeho žádosti o udělení azylu, opustil zemi původu v říjnu 1999. Ministerstvo vnitra rozhodovalo o žádosti o udělení azylu v květnu 2000 a ministr vnitra o podaném rozkladu rozhodoval v září 2000. Z obsahu správního spisu přitom vyplývá, že podkladové materiály, které měl správní orgán při rozhodování k dispozici, a s nimiž byl stěžovatel v průběhu správního řízení seznámen (což potvrdil svým podpisem na protokolu o jednání ze dne 19. 4. 2000), vedle stěžovatelem připomínané zprávy o kontrolní misi na Srí Lance z dubna 1997, dále m.j. obsahovaly informaci ČTK – Srí Lanka – vývoj do r. 2000, materiál MZV ČR ze dne 22. 2. 2000 a výroční zprávu Amnesty International 1999, UNHCR ze dne 5. 8. 1999, že dané materiály byly k datu rozhodování správního orgánu nesporně aktuální a krajskému soudu v roce 2004 příslušelo toliko přezkoumat, zda v roce 2000, kdy žalovaný správní orgán ve věci rozhodoval, rozhodoval na základě aktuálně zjištěného stavu věci.

Pokud jde o námitku pozdního doručení rozhodnutí o rozkladu k rukám opatrovníka stěžovatele J. R., k tomu je třeba uvést, že šlo o vadu řízení, nikoliv však takovou, která by měla za následek nezákonnost ve věci samé. J. R. byl stěžovateli ustanoven jako opatrovník již na počátku správního řízení podle zákona o uprchlících, jménem a ve prospěch stěžovatele

také podal proti rozhodnutí Ministerstva vnitra rozklad, a je skutečností, že rozhodnutí o rozkladu bylo k rukám opatrovníka J. R. doručeno až poté, co byl stěžovateli (po změně právní úpravy pro ustanovení opatrovníka) ustanoven jako opatrovník soudem podle ustanovení § 83 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů. Tímto pozdním doručením rozhodnutí žalovaného správního orgánu řízení nevyústilo v nezákonnost ve věci samé, a to zejména proto, že touto skutečností nijak nebylo dotčeno právo stěžovatele na soudní ochranu v předmětné věci.

Potud lze konstatovat, že krajský soud se s opravným prostředkem (žalobou) vypořádal dostatečně.

Pokud však jde o námitku stěžovatele, že se nemůže ztotožnit s tím, že u něj nebyla shledána překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, ta je podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodná.

Žalovaný správní orgán i krajský soud se otázkou překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu zabývaly, a neshledaly, jejich naplnění. Výslovná žalobní námitka v tomto směru směřovala k tomu, že žalovaný správní orgán nezohlednil překážku, vymezenou v § 91 odst. 1 písm. c) zákona o azylu, a to, že *„Povinnost ukončit pobyt neplatí,……jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti.“* , a tady krajský soud správně poukázal na to, že tato překážka vycestování byla do zákona o azylu vřazena až novelou, provedenou zákonem č. 2/2002 Sb., s účinností od 1. 2. 2002, to znamená, že v době rozhodování žalovaného správního orgánu neplatila, a žalovaný správní orgán nemohl tuto překážku zohlednit.

Z obsahu správního spisu, a stejně tak i z rozhodnutí žalovaného správního orgánu, však vyplývá, že stěžovatel uváděl i další skutečnosti významné pro posouzení překážek vycestování.

V této souvislosti je třeba nejprve poukázat na to, že okolnosti stanovené jako překážky vycestování v § 91 zákona o azylu nejsou totožné s důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona téhož zákona a žalovaný správní orgán i soud se jimi proto zabývají samostatně. Situací v zemi původu stěžovatele se krajský soud, v návaznosti na obsah správního spisu a rozhodnutí žalovaného zabýval prakticky výlučně ve spojení s posouzením podmínek pro udělení či neudělení azylu. Zrekapituloval, že stěžovatel žil v tamilské oblasti, kde probíhaly boje mezi Sinhálci a Tamily. Jeho strýc z matčiny strany patřil k tzv. Tamilským tygrům a aktivně se účastnil bojů. Stěžovatelovy rodiče jsou starší, a Sinhálci je nepovažují za bojovníky. Ke stěžovatelově obavě, vyjádřené ve správním řízení, že v případě návratu do země původu by mu hrozilo nebezpečí bombardování nebo útoků sinhálské armády, že by byl v dospělosti nucen se zúčastnit bojů, nebo že by byl považován za tamilského bojovníka a tím by byl ohrožen na životě nebo svobodě, krajský soud shrnul, že postavení stěžovatele nebylo nijak odlišné od postavení, v němž se nacházeli ostatní obyvatelé oblasti, v níž stěžovatelova rodina žila. Současně krajský soud uvedl, že skutečnost, že v zemi původu probíhá válečný konflikt, není sama o sobě důvodem, pro který by bylo možno podřadit pod taxativně uvedené důvody, umožňující udělit azyl podle § 12 zákona o azylu.

Podle Nejvyššího správního soudu krajský soud pochybil, že stěžovatelem uváděné obavy, že v případě návratu do země původu by mu hrozilo nebezpečí ohrožení na životě nebo svobodě tím, že by byl v dospělosti nucen se zúčastnit bojů, nebo že by byl považován za tamilského bojovníka a tím ohrožen na životě nebo svobodě, výslovně neposuzoval a nevyhodnotil z pohledu režimu překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Stěžovatel již v podaném rozkladu proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, v návaznosti na své vyjádření v protokolu o pohovoru k důvodům na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 19. 4. 2004, uváděl, že v případě návratu do země původu mu hrozí, že by byl ozbrojenci odveden do vzbouřenecké armády, jeho strýc již léta působí u tamilských tygrů a neodpustil by mu, kdyby chtěl odmítnout nebezpečnou službu v armádě. Odmítnutím služby by byl ohrožen jeho život nebo svoboda. Žalovaný správní orgán se jmenovitě s touto námitkou nijak v odůvodnění svého rozhodnutí nevypořádal, označil „možnosti uvedené v rozkladu“ za „teoretické“, konstatoval, že stěžovatel mohl spolu s rodiči pociťovanou nepříznivou situaci řešit přesunem v rámci země, a vedle konstatování, že nebyly zjištěny důvody pro udělení azylu, a současně uzavřel, že rovněž nezjistil existenci překážky vycestování do země původu.

V rozhodnutí žalovaného správního orgánu nejsou uvedeny důkazy, na jejichž základě správní orgán posoudil neexistenci překážek vycestování v případě návratu stěžovatele do země původu. Již výše bylo poznamenáno, že podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, a překážky vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona je nutno posuzovat samostatně. Udělení azylu podle ustanovení § 12 tohoto zákona je vázáno na objektivní přítomnost pronásledování jako skutečnosti definované v § 2 odst. 6 citovaného zákona nebo na odůvodněný strach z této skutečnosti, a to v obou případech v době podání žádosti o azyl, tedy zpravidla v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu, naproti tomu překážka vycestování se naopak vztahují k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele o azyl do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase.

Nejsou-li v rozhodnutí žalovaného uvedeny důkazy, na jejichž základě správní orgán posoudil neexistenci překážek vycestování v případě návratu stěžovatele do země původu, je takové rozhodnutí nutno považovat za nepřezkoumatelné ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. K tomu je třeba přihlížet i bez návrhu. Současně Nejvyšší správní soud poznamenává, že předmětný závěr žalovaného správního orgánu nemá ani jednoznačnou oporu ve spisech.

Nejvyšší správní soud již dříve judikoval, že *Rozhodnutí správního orgánu, v jehož odůvodnění nejsou uvedeny důkazy, na jejichž podkladě správní orgán dovodil své závěry, je v rozporu s § 47 odst. 3 správního řádu a je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Nejsou-li důkazy obsaženy ani ve správním spise, nemá skutkový stav, který vzal správní orgán za základ svého rozhodnutí, oporu ve spise [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 – 51).*

Krajský soud měl tudíž i v tomto případě na základě žaloby přezkoumat, zda nenastala překážka vycestování ve vztahu ke zjištěnému skutkovému stavu jako celku. Krajský soud namísto toho přezkoumal, vedle žalobních námitek stěžovatele ohledně splnění podmínek pro udělení azylu, jen výslovnou žalobní námitku v uvedeném směru. Zaměřením se pouze na tyto výtky stěžovatele krajský soud opomněl přezkoumat příp. existenci překážky vycestování, signalizované stěžovatelem již před správním orgánem I. stupně, jakož i před žalovaným správním orgánem, s níž se, jak bylo výše popsáno, žalovaný správní orgán dostatečně nevypořádal, a v důsledku čehož se stalo rozhodnutí žalovaného správního

orgánu nepřezkoumatelné. Celé azylové řízení má být ze své povahy směřováno k hledání materiální pravdy v maximální spravedlivě požadovatelné míře, a to i při posouzení překážky vycestování, kde musí být odpovězeno na otázku implicitně obsaženou v § 91 zákona o azylu, tedy zda správní orgány České republiky nabyly přesvědčení, že žadatel o azyl není v zemi původu ohrožen skutečnostmi uvedenými v § 91 zákona o azylu, a to v míře dostatečné k tomu, aby jej do této země původu navrátily.

Za tohoto stavu věci tak lze sice schválit postup krajského soudu v otázce posuzování důvodů pro udělení (resp. neudělení) azylu samotného, a zde jsou stěžovatelovy výtky nedůvodné, neboť správní orgán a následně i soud v tomto směru postupovaly a rozhodly správně, nelze jej nicméně považovat za správný při posuzování překážek vycestování, kde tím, že se krajský soud v napadeném rozsudku posouzením rozhodnutí žalovaného správního orgánu stran překážky vycestování dostatečně nezabýval, založil u napadeného rozhodnutí v této části atribut nepřezkoumatelnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (k čemuž je Nejvyšší správní soud povinen přihlédnout i nad rámec označených důvodů kasační stížnosti).

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost je z výše uvedených hledisek důvodná, a proto napadený rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil, a věc mu současně věc vrátil k dalšímu řízení, v němž je krajský soud podle odst. 3 téhož ustanovení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. krajský soud v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu